

NOVEMBROVÉ ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

ABY PÁN ODPUSTIL PRE SVOJE NESMIERNE
MILOSRDENSTVO VINY NAŠICH DRAHÝCH
ZOMRELÝCH A UVIEDOL DO CIRKVI OSLÁVE-
NEJ

ABY NÁS UCHRÁNIL OD NÁHLEJ SMRTI A NA-
ŠIEL VZDY DOBRE PRIPRAVENÝCH

ABY UDELEL RADOSŤ ŽIVOTA VEČNÉHO VŠET-
KÝM ZOMRELÝM, KTORÝCH SPOMÍNAME PRI
NAJSVÄTEJŠEJ OBETE

Snímka: O. P. Čech

KEĎ HROBY HOVORIA A SVIETIA...

Naše cintoríny v týchto jesenných dňoch znovu ožili plnejším ruchom. Dušičkový sviatok nás privádza k hrobom našich drahých so sviečkami, kvetami, slzami, spomienkami i modlitbami.

Ak sme sa s hlbokou vnútornou pozornosťou zadívali do tejto trúchlivej jesennej nádhery, nemohli sme plne neporozumieť tomuto živému obrazu a menej reči, ktorý nám poskytujú posledné príbytky odpočívajúcich tiel našich mŕtvych. Sviece, ktoré zapalovala a kvety, ktoré kládla na ich hroby láska a vďačnosť, nie sú len dôstojným symbolom, ale tiež dôraznou pripomienkou. Aj keď vieme, že svetlá zhasnú a kvety zvädnú — nemá by zhasnúť ani zvädnúť ich presvedčujúci dušičkový príhovor. Vynikajúci nórsky dramatik H. Ibsen kdesi veľmi príznačne napísal, že „túžba po svetle je príkazom života“.

Pomijajúce svetielka novembrových hrobov a vädnuce kvety na nich sú veľmi účinným mementom nepomijajúceho svetla večného a nevädnuceho venca slávy života večného. K zapáleniu tohto svetla nezhasínajúceho a k získaniu nevädnuceho venca slávy nás nabáda apoštol národov sv. Pavol, keď píše: „Nasledujte môj príklad a hľadte na tých, ktorí tak žijú, ako vám my dávame príklad!“ (Filip 3, 17)

Nech dušičkové svetlá na hrobch našich drahých zosnulých nie sú iba výrazom našej lásky a vďačnosti voči tým, ktorí nás predišli na ceste k večnému domovu, ale povzbudzujúcou pohnútkou k rozvíjaniu aktívnej blíženc-

kej lásky k všetkým živým. Nech rozplamenia jas nášho srdca, naplnený rýdzou vzájomnou láskou, aby nielen hriala a svietila, ale aby predovšetkým nezhasínala! Aby svietila stále jasnejším plamom a ukazovala nám i všetkým ostatným, že ideme verne v znamení Spasiteľovej výzvy: „Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali Otca vášho, ktorý je v nebesiach.“ (Mt 5, 16)

V populárnej knihe T. Gulbrandsena Večne spievajú lesy sa na jednom mieste stretávame s veľmi povznášajúcou myšlienkou, že „dobrí ľudia sú silní nielen v živote, ale i po smrti.“ Dôsledne pochopiť túto šľachetnú myšlienku môžeme len vtedy ak sa sami podriadieme silnému príkazu lásky a dobroty.

V dušičkovom plápole horiacich sviečok a jesennom vädnutí kvetov v novembrových záhradách živých i mŕtvych, je nielen tvrdá pravda skutočnosti, ale aj povzbudzujúce posilnenie našej viery, nádeje a lásky. Akoby nám toto všetko spolu so slovami veľkého českého básnika spolupotrzdovalo pravdu a platnosť jeho úchvatnej myšlienky: „Najsilnejší život je život najväčšieho množstva nádeje.“

Pretvárať nádeje na vieru a vieru aktivizovať láskou, to je cesta, ktorá nás naučí pristupovať bez strachu a bolesti nielen k hrobom tých, čo nás už navždy opustili, ale aj k nášmu vlastnému hrobu!

Dr. Emil Korba

9. nov. 1969. 24. nedeľa po Duchu sv. (Ef 2, 14–22): Apoštol národov zdôrazňuje Efezanom Kristov pokoj, ktorým sa majú stále naplňovať a tak vyrastať v opravdivých „spoluobčanov svätých a príslušníkov rodiny Božej“. (Lk 8, 41–56): Spasiteľova útecha Jairovi nad zomrelou dcérou musí sa dotknúť i nás! Jeho „Neboj sa! Len ver...!“ nás nabáda k statočnej odvahe a k tomu, aby ťažké dni, bolesti a skúšky života sme prekonávali vtrvalou vierou.

16. nov. 1969. 25. nedeľa po Duchu sv. (Ef 4, 1–6): V tejto časti rozvádza sv. Pavol mravné dôsledky predchádzajúcich svojich vieroučných zásad, ktoré spočívajú v tom, že sa kresťania majú znášať vo vzájomnej láske a vždy usilovať o jednotu ducha. (Lk 10, 25–37): V tomto výňatku Lukášovho evanjelia sa stretávame s najvyšším prikázanim celého kresťanského učenia. Spočíva na láske. Na láske k Bohu a bližným. Jeho plnenie je jedinou spoľahlivou zárukou k správnej ceste života i k dosiahnutiu blaha večného.

23. nov. 1969. 26. nedeľa po Duchu sv. (Ef 5, 9–19): Výzva k tomu, aby sme žili ako dievky svetla, pretože ovocím svetla je len to, čo je dobré, spravodlivé a pravdivé. Máme sa varovať nerozumnosti a snažiť sa o to, aby sme vôľu Božiu nielen poznali, ale aj uskutočňovali. (Lk 12, 16–21): Spasiteľovo podobenstvo o boháčovi nám veľmi dôrazne ukazuje na márnosť našich úsilí po bohatstve, hojnosti a nabytku. Pravé bohatstvo spočíva v tých hodnotách, ktoré nás budú doprevádzať pred súdny trón Boží a tam obstojí len jedno bohatstvo — bohatstvo duše!

30. nov. 1969. 27. nedeľa po Duchu sv. (Ef 6, 10–17): Zmysel tejto časti Pavlovho listu Efezanom tkvie v tom, aby sme čerpali silu zo spojenia s Kristom a boli náležite vyzbrojení silou ducha v boji proti zlu. (Lk 13, 10–17): Uzdravenie zhrbenej chorej ženy dáva príležitosť farizeom k útoku na Pána Ježiša. Zazlievajú mu, že uzdravuje vo sviatočný deň. Jeho odpoveď týmto pokrytcom a prekrucovateľom zákonov i nás varuje, aby sme sa držali nie litery zákona, ale jeho ducha.

7. dec. 1969. 28. nedeľa po Duchu sv. (Kol 1, 12–18): Stať je z úvodnej kapitoly listu ku Kolosanom, v ktorej nám sv. Pavol znovu predstavuje Kristovu osobnosť, jeho vykupiteľské dielo a záväzne nám pripomína, že všetko je stvorené „skrze neho a pre neho. On bol predovšetkým a všetko má v ňom bytie.“ (Lk 14, 16–24): Pozvanie k veľkej večeri (hostine), o ktorom hovorí podobenstvo Lukášovho evanjelia nám chce vtisnúť do pamäti skutočnosť nášho pozvania a vyvolania Bohom. Prijímam toto pozvanie s ochotnou láskou, alebo hľadám výhovorky a ospravedlnenie? Túto otázku si zodpovedajme sami vo svojom vnútri a nepohrdajme týmto najvznešnejším Božím pozvaním, aby v deň posledného vyzvania nemusel nami pohrdnúť náš dobrotivý Boží pozývateľ na večnosti!

Prišiel chmúrný november... U koho by nevyvolali jeho melancholické jesenné dni **vážnejšie myšlienky?**

Ja vidím v ňom pútnika, ktorý bez vlasti, bez domova ošklbane a vydrancovane v melódii opadaného lístia ševelí okolo nás. V svojej jarnej sviežosti bo! pôvodne krásnym dieťaťom. Prišlo leto. Kvety pomaly opadali a úrodu mu zobrali. Teraz stojí pred nami ako suchý strom.

Človek v ňom vidí seba. Bezstarostné detské roky pominuli a naša mladosť možno už vprchala ako para na úsvite. Mnoho pracujeme, ale nie pre seba; ovocie práce budú iní užívať.

Roky prejdú a možno my tiež budeme čakať ako november na poslednú hodinu — smrť.

Nedopusťme však, aby jesenná hmla zastrela náš jasný zrak. Tak ako strom bez lístia má puky, ktoré na jar vyklíčia, aj náš novembrový život má zálohu jednej krajšej budúcnosti: vieru a nádej.

Cirkev svätá akoby nám otvorila brány neba a volá: „**Hore srdcia!**“ My, ktorí veríme v život večný a v obcovanie svätých, pohliadnime svojim duševným zrakom v tento deň na svätých, anjelov a nespočítateľných zomrelých, na ktorých okrem modlitby spomíname aj návštevu cintorína. Tu takmer na všetkých hroboch horia svetlá a my pri ich žiare uvažujeme o smrti.

Keby som nemal vieru, nemohol by som zniesť hĺbku hrobu. Stále by som myslel: **Prečo žijem?** ... Prečo zápasím so životom? ... Prečo milujem? ... Prečo tak ťažko pracujem, keď raz zomriem.

Viem, že raz aj moja životná púť sa v cintoríne dokončí. A to bolí. Boh pochopí môj bôľ, veď vie, že som len človek a toto lúčenie bolí, pri ktorom hrabcou je večnosť. Ježiš nezakazuje sly, len to chce, aby som nestál nad hrobom ako pohan, ktorý nemá nádej. Ba učí ma, že On, večný Sudca nepošliape moje srdce ani vtedy, keď aj pahrebu môjho života zhasil. Dáva vieru, ktorá hovorí: **Stretneme sa!**

Keď sa prechádzam medzi hrobmi, moja viera ináč vidí a cení život ako inokedy.

Na každom hrobe je kríž, ktorý hlása: Nie preto som bol stvorený, aby som sa stal stravou pre červy. Rakev je len kolískou, v ktorej už večnosť kolíše. Verím, že hrob je len brána, za ktorou sa otvára krajšia a šťastnejšia budúcnosť — večnosť.

Zastavím sa pri hrobe svojej mamičky. Ó, ako rád by som ešte raz pobozkal jej vráskavé ruky a povedal: Ďakujem ti, mamička moja, za život, ktorý si mi dala, za lásku, prácu, dobrotu, za ktorú som ti nikdy nepoďakoval. Teraz by som ťa už veďeľ ľúbiť... Odpusť mi!

Na tom mieste spí svoj večný spánok moje drahé dieťa, ktoré ma za svojho života urobilo tak šťastným... Jedného dňa prestalo biť zlaté srdce môjho dieťaťa... Ó, Pane, prečo?

Neďaleko odpočíva môj nepriateľ, s ktorým nás nezmierila ani smrť. Bože môj, bolo toho treba? Nemohol som mu ja podať ruku na zmierenie?

Hroby však mlčia. Na Dušičky, keď sa prechádzam medzi hrobmi, vždy mi na um príde, že nás živých mŕtvi čakajú doma na večnosti. Čaká ma otec, mamička... Čakajú ma všetci tí, ktorých som kedysi miloval.

A toto čakanie mi prikazuje: Ži tu na zemi tak, aby si tam, na druhej strane ešte raz mohol pobozkať matku, otca, deti... aby si ešte raz mohol objasť toho, koho si celý život miloval, aby si mohol padnúť na kolena pred dobrotivým Ježišom a na vky odpočinúť na jeho Srdci.

Pane, ohromila ma myšlienka pomínutelnosti, ale moja viera mi nedá zúfať, lebo verím, že smrť a hrob nie je konečná stanica, ale len prestupná zastávka. Sviece na Dušičky však sú len svetlá reflektorov tam, kde ma čakajú moji drahí... milovaní a Ty, Pane Ježišu, ktorý nie si smrť, ale večný život.

Ladislav Hučko

MEMENTO MORI

November prvý padol ako gaštanový lístok
V chráme zvonía, ľudia modlia sa a svieca horí
November vníka v cintorín, les i tmavou kryptou
buráca desivé a tvrdé: Memento mori!

Už mnoho chvíľ sme stratili a strach je s nami
Z priateľov prevrný, ako pes, studienka v poli
S ním a v ňom nám spieva slohu desivú — Dňami
nocami a od vekov: Memento mori!

Stratme svoj strach Mŕtvi ho k mŕtvym zanesú
V prachu stlie ako spopolnené telo — Horí
prekrásne hviezda dnešnej noci — Na adresu
hviezd a sveta pŕše: Memento mori!

(E. K.: Z cyklu Domovina mŕtvych).

K ODVAHE DO ŽIVOTA

Týždenník Mladý svet č. 40/1969, str. 26, priniesol rozhovor so svetoznámych kardiochirurgom prof. Ch. Barnardom, ktorému medziiným položil aj otázku, čo súdi o pojme odvaha. Pán profesor múdro odsunul odpoveď až na koniec rozhovoru, kde sa na široko rozpravil o tom, že odvahu podmieňuje súhrn okolností, schopnosť vykonávať svoju prácu tak, ako je treba, dovoľával sa predstavivosti a priznal, že k odvaha je treba aj šťastie. Nakoniec sa pokúsil o stručnú definíciu. Vyznieva tak, že odvaha je spojená so sebadôverou, s dôverou vo vlastné sily.

Obdivovali sme jeho odvahu k najsmelšiemu chirurgickému zákroku našich čias a po smrti mnohých s transplantovaným srdcom náš obdiv pochopiteľne trochu zakolísal. Nezmenšil však našu dôveru, že týmto odvážnym priekopníkom medicíny sa predsa len podarí aj v tomto smere upevniť veľké, ľudstvu prospešné zámery. O tom nepochybujeme, skôr nás zarážajú myšlienky vyslovené prof. Barnardom. Odvahu viaže na šťastie a navyiac zasnuhuje ju aj so sebadôverou. Z takého pohľadu sa tvorí pojem skutočnej odvahy veľmi hmľisto a pre náš každodenný život, kde ju vždy všetci budeme potrebovať skôr odradi než povzbudi. Odvahy v živote sa nemôžeme a nesmieme nikdy zriecť. Ak sa v odborných kresťanských moralistických príručkách stretávame medzi siedmimi darmi Ducha sv. s výrazom fortitudo a keď si tento latinský výraz vyhladáme v prístupných latinsko-slovenských slovníkoch, nájdeme tam toto pretlmočenie: udatnosť, odvaha.

Našu poznámkou nechceme podceňiť odvahu ako ju chápe prof. Barnard. Nechceme zľahčovať jeho osobnú odvahu a neodvažujeme sa mu ju ani upierať. Chceme ju len pre svoj život „transplantovať“ do srdca, rozumu, vôle a celého nášho vedomia, ako nadprirodzenú trvalú milosť, ktorá činí človeka schopným a ochotným, aby sa podriaďoval vnutknutiam Ducha sv. Vieme, že ju získavame s milosťou posväcujúcou a nadprirodzenými čnosťami, že so siedmich darov Svätého Ducha, z ktorých štyri zdokonaľujú náš rozum, patrí k tým ďalším trom, ktoré zasu zdokonaľujú našu vôľu. Keď táto bude pevná, potom bude pevná i naša odvaha!

K PÁPEŽOVEMU PREPYCHU

J. Janda, autor knihy Vatikán, ktorú vydalo nakladateľstvo politickej literatúry v Prahe r. 1964 na str. 61 napísal: „Údaje o 11 000 izbách vo vatikánskych paláciach, s ktorými sa niekedy stretávame v rôznych publikáciách sú nepravdivé. Vatikánske paláce, rozprestierajúce sa na ploche asi 55 000 m² majú celkom niečo vyše 1000 izieb, okrem 20 kaplniek, rozsiahlych galérií, chodieb a podobne.“ Iste, že proti tomuto triezvemu a vecnému konštatovaniu nemôžeme mať žiadnu výhradu. Napísal ho náš kvalifikovaný a popredný expert tohto odboru. Vyvracia neopodstatnené výmysly a nezmysly o pápežských komnatách a nadmiernom prepychu. V súvislosti s týmto poukazom by sme chceli skôr vysloviť presvedčenie, že obdobným prehnávaným zveličovaním sú tak často poznamenané i mnohé iné správy o pápežskom kapitále, bohatstve a prepychu.

K UBEZPEČENIU, KTORÉ USPOKOJUJE

Tak možno nazvať poznámku, Niet čo skrývať, ktorú sme mohli čítať v bratislavskej Pravde zo dňa 20. septembra t. r. na str. 2. Redakcia Pravdy totiž dostala anoným, v ktorom sa pisateľ zmieňuje o akejsi výzve na niektorých slovenských školách, ktorou bolo vraj žiakom vyhrázané: „Keď budete chodiť do kostola, budete vyhodení zo školy i internátu.“ Nepodpísaný pisateľ s úzkostlivým znepokojením žiada od najvyššieho tlačového orgánu ÚV KSS jasné vyjadrenie a toho sa mu v uvedenej poznámke Pravdy dostáva: „Nie, nie je na to nijaký nový zákon. Výzva, ak sa niekde zjavila — boli by sme radi, keby nám pisateľ napísal, kda, na ktorej škole a ako ju žiaci dostali — je nielen nesprávna, ale aj protizákonná.“ V ďalších riadkoch ju Pravda charakterizuje ako „primitívnu vyhrážku, ktorá nemá nič spoločného so socialistickými výchovnými cieľmi.“ Nevieme, či iste dobromyseľného anonýma táto odpoveď uspokojila. My sme ju čítali a prijali ako ubezpečenie, ktoré nás uspokojuje. Red.

TOHO ROKU UPLYNULO: 190 rokov od kňazskej vysviacky prvého prešovského biskupa B. Tarkoviča — 90 rokov od narodenia piateho prešovského biskupa dr. Št. Nováka — 80 rokov od narodenia dlhoročného zaslužilého bardejovského gr.-kat. farára A. Kendrovského — 70 rokov od kňazskej vysviacky býv. prešovského apošt. administrátora, biskupa dr. D. Njaradyho — 60 rokov od ordinácie jedného z našich najstarších žijúcich kňazov vdp. kanonika o. O. Zimu.

SLOVO ŽIVOTA

„Keď vás teda Syn vyslobodí, budete skutočne slobodní“ (Jn 8, 36). Všetci závisíme na mnohých ľuďoch a veciach. Potrebujeme obživu, odev, svetlo, prúd, dopravné prostriedky, cesty. Musíme sa vpraviť do poriadku ľudskej spoločnosti. Musíme tiež — nech chceme či nechceme — znášať jej nedostatky. Každý deň tiež pociťujeme hranice vlastných síl a schopností. Kto môže povedať, že sa cíti slobodný?

Sloboda, o ktorej hovorí Kristus, leží hlbšie. Ona nám býva darovaná, keď v našom obmedzenom živote nájdeme Boha. On je našou slobodou. Ak v každej vnútornej i vonkajšej neslobode poznáme a zamilujeme si tiež Jeho Kríža, staneme sa slobodnými. Môžeme prijímať život taký, aký je, a začneme v svojich hraniciach naozaj milovať Boha a jeho vôľu.

(Z nemeckého I. M.)

Mária bez poškrvny počatá,
Matka Isusa Christa,
Matka naša!

Pod ochranu Tvoju sa utiekame s pevnou dôverou, lebo naše prosby nájdú v Tvojom Srdci úprimné porozumenie a ono sa stane pre nás pevným prístavom v búrkach tohto sveta.

Teba Boh obdaril drahocennými darmi už od okamihu Tvojho počatia, a tieto neprestali až do dňa Tvojho korunovania — za Kráľovnú nás všetkých!

Kráľovná naša! Ty si sa stala zriedlom viery, prosíme Ťa: Utvrď nás vo svätej viere.

Ty si sa stala pokladom pravdy, prosíme Ťa, aby si náš rozum zosila večnými pravdami.

Ty si presväta, prosíme Ťa, zaštep do našich srdc veľký strach pred hriechom, lebo ním stáva sa naša duša otrokyňou pekla a privoláva na nás tresť Boží.

Matka naša! S detskou dôverou sme vyhlásili tento Mariánsky rok na Tvoju česť a slávu z vdaky za Tvoju veľkú pomoc. Pozri na nás svojim materským okom: na naše rany, slabosti a zlobu. Pozmeň zlé myšlienky ľudí a uhas každú nenávisť. Spoj svoje srdce s našim srdcom a vlej doňho svoju lásku. Upevňuj nás v dobrom, zachovaj v nás i v našej mládeži čisté mariánske srdce!

Zastaň sa nás, spas a prijmi nás pod svoju materskú opateru!

Sprevádzaj nás, drahá Matka, sprevádzaj nás tak, aby sme sa raz všetci stali účastníkmi Tvojej blahoslavenosti, a neopúšťaj nás, lebo nemáme inej pomoci okrem Teba, ó Presväta Bohorodička! Amen.

o Emil Zorvan

JEHO, NAŠA OMŠA — LITURGIA

Ak trpíš a Tvoje utrpenie je také, že Ťi prekáža v každej činnosti, rozpomeň sa na Omšu — Liturgiu.

V Liturgii Ježiš, dnes ako vtedy, nepracuje, nekáže: Ježiš sa obetuje z lásky.

V živote možno robiť toľko vecí, povedať toľko slov,

ale hlas bolesti, hoci aj hluchý a neznámy druhým, bolesti obetovanej z lásky, je slovom silnejším, ktoré preráža Nebo.

Ak trpíš, ponor svoju bolesť do Jeho: slúž svoju Liturgiu, a ak svet nechápe, neznepokuj sa: stačí, ak Ťi porozumie Ježiš, Mária a svätí: ži s nimi a nechaj kanúť Tvoju krv na dobrodenie ľudstva: ako On! Liturgia! Príliš veľká, než aby sa jej porozumelo! Jeho, naša Liturgia!

Chiara Lubich
Preložil Ivan Marianov

Ľud Boží aj keď zostáva za svojho pozemského putovania vo svojich údoch vystavený hriechu, rastie v Kristovi. (O ekumenizme).

Nemôžeme vzývať Boha ako Otca všetkých, ak sa nechceme správať bratsky k tomu, kto je stvorený na obraz Boží.

(O pomere Cirkvi k nekresťanom).

Veriaci nech majú blízky vzťah k ľuďom svojej doby a snažia sa pochopiť ich zmýšľanie a citenie.

(Cirkev v dnešnom svete).

Úcta a láska patrí aj tým, ktorí sú iného zmýšľania než my.

(Cirkev v dnešnom svete).

Slovo Božie nás napomína, aby sme kráčali cestou lásky nielen vo veľkých veciach, ale aj v malých záležitostiach denného života.

(Cirkev v dnešnom svete).

V Svätom písme k nám hovorí Boh prostredníctvom ľudí a po ľudsky.

(O božom zjavení).

Zákonom Božieho ľudu je nové prikázanie milovať sa, ako sám Kristus miloval nás.

(O Cirkvi).

Niet jediného údu, ktorý by nemal poslanie v celom tele Cirkvi.

(O kňazskom úrade).

Posvätné umenie má vzťah k nekonečnej kráse Božej, ktorá sa zrkadlí v ľudských dielach.

(O posvätnej liturgii).

Ku kňazom sa majú veriaci správať ako k svojim pastierom a otcom.

(O kňazskom úrade).

Rôznosť obradov jednotu Cirkvi nezmenšuje, ale skôr ju dokazuje.

(O východ. cirkvách).

Čím je duša telu, tým nech sú kresťania svetu.

(O Cirkvi).

Cieľ eucharistickej obete je zvečniť obeť kríža.

(O posväť. liturgii).

Desatoro kresťanskej lásky v našej dobe

1. Maj úctu ku každému človeku, pretože v ňom žije Kristus. Maj súcit s nešťastím svojho brata, svojho blížneho.
2. Zmýšľaj dobre o všetkých ľuďoch, nemysli zle o nikom. Vynasnažuj sa nájsť niečo dobré na každom.
3. Hovor vždy dobroprajne o druhom, nehovor nikdy zle o druhom. Napravuj zlo, ktoré si zaviniš svojimi slovami, nevyvolávaj nedorozumenia medzi ľuďmi, ale uzmieruj ich podľa možnosti.
4. Hovor s každým prívetivo, nikdy nepozdvihuj hlas, nekrič ni komu, nezaviniš plač nikoho, upokojuj ľudí, buď dobrý.
5. Odpúšťaj urážky, nechovaj horkosť vo svojom srdci, zmier sa ty prvý.
6. Konaj vždy v osoh svojho blížneho, buď dobrý, taký dobrý, aký by si chcel, aby bol druhý k tebe. Nemysli nikdy na to, čím sú povinní druhí tebe, ale myslí na to, čo ty dlhuješ iným.
7. Maj sústrasť s utrpením druhých a pomáhaj im, povzbudzuj ich, rad' im.
8. Pracuj poctivo, lebo druhí majú osoh z tvojej práce, ako ty máš úžitok z ich práce.
9. Zúčastňuj sa na sociálnej pomoci, poskytovanej blížnemu. Buď veľkodušným voči potrebným a nemocným. Vynasnažuj sa vyhľadávať vo svojom okolí takých, čo potrebujú tvoju pomoc.
10. Modli sa za všetkých ľudí, ba aj svojich nepriateľov!

(Z nedávneho pastierskeho listu biskupov PLR).

Modlitba pred jedením

Jej potrebu zdôrazňuje L. Barot v českom evanjelickom týždeníku Kostnické jiskry č. 35, str. 3. „Vďačný veriaci človek sa modlí pred jedením podľa príkladu P. Ježiša, ktorý skôr než lámal chlieb ďakoval zaň. Každé jedlo má nám byť žatvou v malom a každá modlitba pred ním vďakvydaním za Božiu dobrotu, ktorej sa nám dostáva každý deň. Z božích darov berieme všetci a preto pre všetkých platí: Oslavujte Pána a dobrorečte jeho sv. menu!“ Táto bratská pripomienka zaväzuje každého kresťana. Doplňme si ju ešte poukazmi zo Svätého písma, kde v jeho starozákonnej časti prevláda hlavne v žalmoch a práve tak isto a dôrazne aj v novozákonnej časti. Napr. u Matúša 14,19 a 15,36 u sv. Lukáša 24,30 a v Skutkoch 27,35. Nezabúdajme ani na slová sv. Pavla: „Veď všetko, čo Boh stvoril je dobré a nič netreba zavrhať, čo ľudia s dobrorečením používajú a čo sa posväcuje slovom Božím a modlitbou.“ (1 Tim, 4, 5).

P. V. Háek

STARÍ A MLADÍ

Úlohou starších kňazov je, aby si zachovali mladé srdce, čo je najlepším dôkazom podareného duchovného života. Ich radosť, ich optimizmus je najkrajším darom, aký môžu dať svojim mladým spolubratom... Mladým kňazom načím povedať, že svet sa nezačal ešte len nimi... Treba ich vyzývať k vďačnosti a úcte voči tým, čo pred nimi pracovali na vinici Pánovej... Nová generácia žije predbežne ešte z úveru. S milosťou Božou nás obdarí pioniermi a svätými, hoci celkom iného štýlu a iného druhu. Dôverujme jej v tom!

Kardínal Suenens

POSVIACKA ZÁKLADNÉHO KAMEŇA

Položili ste si niekedy vážne otázku, prečo vlastne sa konajú posviacky základných kameňov pri stavbe chrámov a významných budov?

Záujemcom o odpoveď na túto otázku vhodne poslúži táto úvaha.

1. — Nazdávame sa, že základným dôvodom tohto starodávneho a všeobecného zvyku je všefudské povedomie, presvedčenie o veľkom a nedohľadnom význame dobrého začiatku, pevného, spoľahlivého základu pri každej veci, pri každom významnom podujatí. Ved' pri všetkom najdôležitejšie je: dobre začať i dobre skončiť. My veriaci pri stavbe chrámov a iných významných stavieb chceme si zabezpečiť mimoriadnu Božiu pomoc tak pre začiatok, ako aj pre koniec našich podujatí na Božiu česť a slávu. My veriaci však vieme aj to, že okrem sedem svätých sviatostí, ktoré sú kanálmi Božích milostí od Krista ustanovenými, máme aj iné menšie kanály Božích milostí, ktoré postavila, zariadila Kristova Cirkev. Sú to takzvané sväteniny. Pomocou svätenín bez našej veľkej námahy dostávame pre modlitby Cirkvi Kristovej, ktorá je ozajstnou Kristovou Nevestou, mimoriadne dary a milosti. Boh nám ich dáva do daru v dostatku i v nadmiere práve preto, že nám ich vyprosuje Kristova Nevesta, ktorá vlastní nekonečné zásluhy svojho Božského Ženicha v prospech svojich detí.

2. — Svätením základných kameňov pri stavbe chrámov i iných budov prosíme o otcovské i materinské požehnanie: od Boha z neba i od našej Matky Cirkvi. Veriaci tak v Starom zákone, ako aj v Novom zákone pripisovali veľký význam a veľkú silu rodičovskému požehnaní. Toho ducha máme a chceme mať aj my, preto pri väčších podujatiach hneď na začiatku robievame slávnosti posviacky základných kameňov, aby sme si spoločnou modlitbou vyprosili, zabezpečili mimoriadne požehnanie Boha i Cirkvi k dielu, ktoré je často nad naše sily fyzické i finančné. Mnohí svätí začínali veľké stavby — napr. sv. Ján Bosco — bez peňazí postavili ohromné budovy, chrámy, v pevnej nádeji na Božiu pomoc, že Boh vnukne sebe oddaným ľuďom, aby dobrovoľne pomohli prácou, peniazmi i inými darmi pre ich podujatia. A neboli sklamaní vo svojom očakávaní. Vždy našli dosť Bohu oddaných ľudí, ktorí sa samovoľne hlásili za mecenášov ich podujatí z čistej lásky k Bohu.

Také Božie požehnanie, takú Božiu pomoc chceme si vyprosiť aj my slávnosťami svätenia základných kameňov pri stavbe chrámov. Skúsenosť dosvedčuje aj dnes, že Boh neprestal byť všemocným a ochotným k pomoci ani v dnešnej dobe, že sväteniny nestratili svoju silu ani v našich dňoch. I dnes na mnohých miestach spoločnými silami veriacich, bez ich organizovania a prosenia, dvíhajú sa k nebu mohutné novostavby chrámov, fár ap. Hoci sú v pracovnom pomere a zaťaženie mnohými inými prácami, predsa vedia si nájsť čas aj pre prácu pri týchto novostavbách a vedia ochotne obetovať značné sumy pre tieto ciele nielen tí, ktorým to má slúžiť na ich duchovné dobro, ale aj mnohí cudzí sa vedia obetavo hlásiť za pomocníkov a darcov v tej či onej forme.

3. — Tretím podstatným dôvodom posviacky základných kameňov pri stavbe chrámov je vôľa Cirkvi, ktorá takou slávnosťou chce živo pripomenúť svojim deťom, že každý chrám je živým obrazom, živým symbolom celej Cirkvi. Ona je budovou Krista. V tej budove je uholným kameňom sám Ježiš Kristus. Za taký Ho ustanovil a posvätil sám nebeský Otec. Kristus pred svojím vstupom do neba miesto seba neviditeľného postavil ako viditeľný základný kameň: svätého apoštola Petra a jeho nástupcov. Preto mu hneď pri prvom stretnutí zmenil meno zo Šimona na Petra (Skala) a za uholný kameň ho posvätil pri Cezareji Filipovej slovami: „Ty si Peter (to je Skala) a na tej Skale postavím Cirkev svoju...“ (Mt. 16, 18).

Svätením základného kameňa nového chrámu ako by Cirkev chcela povedať toto: „Kriste, môj Božský Ženich, ako si miesto seba posvätil za základný kameň svojej Cirkvi Petra a jeho nástupcov, tak posväť tento základný kameň tohto nového chrámu, aby tento posvätený kameň bol živým obrazom, symbolom Teba Samého, že Ty sám si prvým a najvyšším Patrónom a Mecenášom tohto chrámu, že ho prijímaš za svoj budúci príbytok a že prijímaš za svoje i všetko, čo na tomto základnom kameni bude postavené, i všetkých, ktorí niekedy do tohto chrámu vstúpia v mene Tvojom. Ako prvý a najvyšší Ochranca pomôž pri stavbe tým, ktorí sa na toto veľké dielo podujali na Tvoju česť a slávu. Buďte na pomoci mojim deťkam aj Vy všetci anjeli a svätí pri stavbe tohto chrámu, aby šťastne prekonali všetky prekážky pri tomto diele zo strany viditeľných i neviditeľných nepriateľov. Vzbud' im, Bože, mnoho pomocníkov, ktorí by im pomáhali v mene Tvojom k šťastnému dokončeniu podujatého diela“.

A pamätajte pritom na výzvu sv. Petra (1 Pt 2, 4—6): „Priblížte sa jemu, živému kameňu, ktorým ľudia síce opovrhli, ale Boh si ho vyvolil a pocill! Aj vy, ako živé kamene, budujte sa v duchovný dom, vo sväté kňazstvo, aby ste prinášali duchovné obete, ľúbezne Bohu v Ježišovi Kristovi“.

Veriaci vedia ľahko pochopiť i vycítiť silu a význam takejto modlitby Cirkvi Kristovej, preto si vedia aj vážne posviacku základných kameňov pri stavbe cirkevných budov, radi berú účasť na takých slávnostiach a ochotne sa chytajú pozvánok za krstných otcov, za krstné mamy pri takých posviackach a ako takí veľkodušne obetujú svoje dary na také ciele.

Ivan Serdcov

EKUMENIZMUS

MIER JE MOŽNÝ! — Pod týmto ústredným heslom sa stretli mladí katolíci a evanjelici NDR v Alt—Buchhorstu, kde si vypočuli prednášku kard. dr. Bengscha o mieri vo vlastnom srdci, v rodine, na pracovisku i vo svete. Na záver tohto stretnutia sa všetci spoločne pomodlili za zachovanie mieru vo svete.

ARCIBISKUP D. ATHAIDE z indickej Agry v rozhovore s pražským redaktorom J. Súvom vyjadril o ekumenizme presvedčenie, že bude pokračovať rýchlejšie, ak sa zbavíme predsudkov a keď sa budeme spoločne modliť. „Spoločná modlitba je oveľa užitočnejšia ako teologická diskusia“ povedal indický arcibiskup a pripomenul ako priťažlivý príklad veľkú popularitu sv. Františka z Assisi v Indii. Jeho modlitbu sa modlia aj nekresťania a jeden indický skladateľ ju dokonca zhudobnil.

ČESTNÝ DOKTORÁT udelila bývalému montrealskému arcibiskupovi kard. P. E. Legéovi Lutherská univerzita vo Waterloo (Kanada). Kardinál, ako je známe po svojej abdikácii odišiel ako misionár medzi malomocných do afrického Kamerunu.

EKUMENICKÝ PATRIARCHÁT v Carihrade vyslovil pranie, aby veľkonočné sviatky nesvätili v rovnakej dobe iba kresťania, ale aj Židia.

MEDZINÁRODNÁ SPOLOČNOSŤ pre právo východných cirkví bola nedávno založená v Ríme a jej sídlom bude Viedeň. Tento fakt je všeobecne hodnotený, ako veľký medzník v ekumenizme. Je to prvý raz, čo pravoslávni spolu s katolíkmi a predstaviteľmi iných východných cirkví založili vedecský ústav pre štúdium cirkevného práva, ktorý má rozvíjať myšlienku ekumenizmu.

REFORMOVANÁ CIRKEV v Holandsku pozvala dvoch írskych katolíkov na týždenný pobyt do Holandska, aby mohli poznať, že sú aj takí protestanti, ktorých vzťahy ku katolíkom sú bratské.

METROPOLITU NIKODIMA z Leningradu a štyroch profesorov Duchovnej akadémie, ktorí konali púť po posvätných miestach, v osobitnej audiencii dňa 15. okt. t. r. prijal aj Sv. Otec.

ARCHIMANDRITA GORAZD z Bulharska pri svojej septembrovej návšteve Prahy, zúčastnil sa pontifikálnej sv. omše v katedrále sv. Víta a navštívil aj pražského apošt. administrátora biskupa dr. Fr. Tomáška.

UZNANIE SV. OTCOVI prejavili ude- lením etiópskej medzinárodnej ceny cisárovnej Menen. Táto cena sa ude- ľuje raz za štyri roky za mimoriadne služby preukázané ľudstvu.

OTEC C. M. MARTINI stal sa rektorom pápežského biblického ústavu v Ríme. Predtým bol dekanom biblickej fakul- ty na tomto ústave.

REFORMU SEMINÁROV pre výchovu kňazského dorastu žiada rezolúcia účastníkov sympózia o výchove v kňaz- ských seminároch, ktoré sa uskutočni- lo v nedávnych dňoch v Záhrebe. Zdô- razňuje sa požiadavka väčšej samo- statnosti práce alumnov a odstráne- nie prílišnej izolácie od života.

LISTY JANA XXIII., ktoré napísal v pos- ledných 60 rokoch svojho života prí- buzným vyšli v nemeckom vydaní. Pr- vý exemplár knihy slávnostne odovzda- li v Sotto il Monte 86-ročnému bra- tovi pápeža Xaverovi.

BISKUPSKÁ SYNODA, ktorá prebieha v Ríme je pochopiteľne centrom po- zornosti mnohých novinárov, ktorí, pravda dávajú prednosť senzáciám, než podstate cieľov synody. Niektoré časopisy, ako napr. Messaggero nezodpovedne písali o sporoch a nedo- rozumeniach na synode. Uradné cir- kevné miesta sa k tomu vyjadrili zdô- raznením, že schéma synody je na- toľko teologická, že novinári svetských časopisov sa v nej nemôžu vyznať. Z toho plynú ich omyly i nesprávne uzávery.

PROF. I. TIMKO z budapeštianskej te- ologickej akadémie uverejnil v toho- ročnom 3. čísle známeho rakúskeho časopisu „Theologische quartalschrift“ obsiahlu štúdiu o dejinách, vývoji a súčasnom stave gr.-kat. cirkvi v Ma- ďarskej ľudovej republike.

Návštevy Preosv. otca biskupa Vasíla

12. okt. 1969 bola posviacka chrá- mu v **Novom Ruskove** (okr. Trebišov). Na hranici obce očakávali o. biskupa početní veriaci na čele s predsedom MNV. V obci pozdravili Preosv. o. bis- kupa predseda kurátorského zboru a pri chráme o. dekan lhnát, miestny správca fary o. P. Dancák a mnoho iných. Na arcipastierskej liturgii bolo prítomných okolo 5000 veriacich.

19. okt. 1969 bola posviacka zá- kladného kameňa novovybudovanej cerkvi v **Bačkove** (okr. Trebišov). Od Dargova, kde ho čakali motoristi, au- tá, prišiel Vladyka v ich sprievode do Bačkova. V obci bol vítaný predsedom MNV, kurát. zboru, miestnym správ- com fary o. Št. Kmecom a deťmi. Pa- mátny list základného kameňa prečít- al o. Peja. Kázal Vladyka Vasil'. Ver- iacich na sv. službe bolo prítomných asi 4000.

V ten istý deň bola posviacka aj novovybudovaného chrámu v **Pakosto- ve**, kam došiel o. biskupa pred 13. hodinou. Víтали ho predseda MNV, ku- rátor, r.-kat. farár a miestny farár o. M. Kučera: Liturgizoval o. I. Bačinský. Kázal o. biskup. V príjemnom ovzduší pohody medzi rfm. a gr. katolími tak kňazmi, ako i veriacimi sa o. biskup veľmi dobre cítil.

REŠOV — Veriaci tejto malebnej dedinky v Bardejovskom okrese preživali v nedeľu 12. okt. t. r. významnú cirkevnú slávnosť. V ten deň, ako nám napísal J. Jurčišin, slávnostne posvätili kaplnku Ružencovej Matky Božej, ktorú tamojší farníci postavili ako výraz vďačnosti za znovuoobnovenie našej cirkvi. (Obrázok.) Slávnostnej posviacke pred- chádzala duchovná obnova, ktorú svojimi kázňami vykonal vdp. o. J. Đurkan z kongregácie redemptoristov. V príjemnom prírodnom prostredí kaplnku posvätil vdp. o. M. Gladyš, dekan z Bardejova za hojnej účasti kňazstva a veriacich.

ŽAKOVCE — V tejto najstaršej spišskej obci pri Poprade na sklonku septembra udeľoval sviatosť Ducha sv. najd. o. biskup dr. V. Hopko. Pri vstupe do obce bol privítaný miestnymi duchovnými oboch obradov Vdpp. o. J. Tomaškovičom a o. M. Rojkovičom.

SEDLISKÁ — Táto milá obec pri Vranove bola v prvú októbrovú nedeľu miestom, kde sa vo veľkom počte zhromaždili kňazi i veriaci oboch obradov, aby v znamení opravdivého unionizmu a bratskej lásky oslávili svoju tradičnú púť. Ovzdušie vzájomného porozumenia a lásky povzbudivo posilnilo tamojších veriacich vo vedomí, že sú dieťkami jednej viery a jednej Cirkvi, aj keď ich rozdeľuje iba obrad.

KAČANOV — Filiálka malčickej farnosti v okrese Michalovce bude mať svoj kostol, zasvätený sv. Cyrilovi a Metodovi. Bude spoločným kostolom kačanovských katolíkov rímskeho i gréckeho obradu. Základný kameň už posvätili koncom septembra najd. gr.-kat. ordinár o. J. Hirka a košický sídelný kanonik o. V. Jančáry.

LUTINA — Toto naše popredné pútnické miesto sa môže pochvá- liť dokončením klampiarsko-natieračských prác na miestnom farskom chráme, ktoré úspešne a s ochotným porozumením urobili pracovníci O. H. Slávia Prešov. Tamojší farský úrad nás požiadal o ilmočenie vďačného uznania za dobre vykonanú prácu pracovníkom spomenutého podniku.

VDP. O. METOD TRČKA, jeden z prvých gréckokatolíckych priekopníkov ideálov sv. Alfonza na východnom Slovensku by bol v tomto roku oslávil 65. výročie slávnych sľubov. Zomrel pred 10 rokmi. Jeho telesné pozostatky boli prevezené z Leopoldova a dňa 17. okt. t. r. pietne pochované v Michalovciach, v meste jeho dlhoročného blahodarného pôsobenia.

VDP. O. E. ZORVAN, kanonik dekan v Závadke, uverejnil pri príležitosti 25. vý- ročia Slovenského národného povstania svoje osobné spomienky na veľké dni bojov za slobodu vo Východoslovenských novinách. Článok prevzali aj Poddukel- ské noviny.

VÝZVA REDAKCIE. Táto časť nášho časopisu chce byť zrkadlom duchovno-nábo- ženského života našej cirkvi, diecézy a farností. Čakáme na vaše správy! Nech sú čerstvé, vecné a presné. Posielajte ich do redakcie v Košiciach, Moysesova 50. Uzávierka vždy 20. v mesiaci pre nasledujúce číslo.

O strážnych anjeloch

Mimo viditeľný svet žijú bytosti neviditeľné, ktoré nazývame anjelmi. Majú rozum a slobodnú vôľu, ale nemajú telo. Sú duchovia, preto ich nevidíme. Boh ich stvoril k svojej službe a sláve. Niektorí pýchou sa pozdvihli proti Bohu, preto ich Stvoriteľ zavrhol a odsúdil do večného zatratenia. To sú duchovia zlí. Dobrým udelil odmenu večnej blaženosti. Dobrí anjeli Boha milujú, orodujú u Neho za ľudí a vedú ich k dobrému. Tých, ktorí nás na našej životnej ceste strážia voláme anjelmi strážcami. Chránia nás na duši aj na tele, povzbudzujú k dobrému a orodujú za nás. V Knihe žalmov o nich čítame: „Anjelom svojim prikázal o Tebe, aby Ťa chránili na všetkých tvojich cestách.“ (Žalm 90, 11). Pod zvláštnou ochranou anjelov sú nevinné deti. Máme ich milovať a prosiť o ochranu touto nežnou modlitbou:

„Anjel boží, strážca môj, prosím Ťa, vždy pri mne stoj, pomocnú mi ruku daj, vo všetkom mi pomáhaj, aby som vždy v každej chvíli viedol život bohumilý a tak tebou chránený na veky bol spasený. Amen.“

Cesta do školy malého svätca

(Pokračovanie).

Mýlil by sa, kto by si myslel, že Dominik mal — ako sa vraví — na ružiach ustlané. Aj on musel tvrdo bojovať s ťažkosťami. On ich však vedel prekonávať tak, že mu slúžili ako schodíky na ceste do neba.

Keď s výborným prospechom dokončil školu v Murialde, zapísali ho rodičia do vyššej triedy v Castel nuovo d'Asti. Boli chudobní a nemohli mu platiť byt v mestečku, preto musel chodiť peši. Z Murialda do Castelnuova sú 4 kilometre. Do školy chodil dopoludnia i odopoludnia, teda štyrikrát musel denne merať túto cestu, ktorá nebola asfaltovaná. Keď pršalo, bola sama jama a sama kaluž.

Dominik cestu konával s radosťou, i keď to vyžadovala od neho obeť. O tom svedčí aj tento nevšedný rozhovor.

Keď ráz o druhej popoludní kráčal Dominik do školy, stretol ho istý starší človek a oslovil ho:

- Chlapče, a nebojíš sa ísť sám touto cestou?
- Strýčko, ja nie som sám. Mám predsa so sebou svojho anjela strážcu, ktorý ma všade sprevádza.
- Nuž ale iste ti ťažko padne štyrikrát denne premerať túto dlhú cestu a najmä teraz v tejto horúčkave.
- Nijaká námaha nie je ťažká a nič nám nie je nepríjemné, keď to robíme pre Pána, ktorý veľmi dobre platí.
- Nuž a ktože je ten pán, ktorý tak dobre platí?
- Je to Pán Boh, ktorý odmení aj pohár čerstvej vody, ktorý podáme z lásky k nemu.

Spomenutého človeka veľmi prekvapili tieto slová a s veľkým obdivom rozprával o svojom stretnutí s malým Sáviom.

Cestou do školy a späť neraz mu hrozilo nebezpečenstvo pre dušu, a to najmä zo stránky niektorých spolužiakov. Tak napríklad raz ho zavolali so sebou kúpať sa. Šiel. Čoskoro pochopil, že neurobil dobre. Keď ho volali aj druhý raz: Nešiel.

Na jeseň r. 1952 sa presťahovali Sáviovci do Mondonia, blízko Castelnuova. Tu bol Dominikovým učiteľom dôstojný pán Jozef Cugliero. Aj ten má na neho tie najkrajšie spomienky: Za dvadsať rokov, čo vyučujem, nenašiel som takého zbožného, usilovného a ku všetkým láskavého žiaka, ako bol Dominik!

Okrem iného spomína Don Cugliero aj prípad, ktorý svedčí o neobyčajnej duševnej vyspelosti Dominikovej.

Raz v zime niektorí žiaci nahádzali do kachiel snehu a kamenia. Keď prišiel Don Cugliero do školy, zbadal to a chcel zistiť vinníka. Pôvodcovia tohto kúska sa však vopred boli medzi sebou dohodli a vinu zvalili na Sávia. Učiteľ tomu nechcel veriť. No keď ho toľko presvedčovali, nakoniec uveril. Obrátil sa k Sáviovi a prísne mu vravel: Práve ty si musel urobiť tento priestupok? Zaslúžil by si si, aby som Ťa vylúčil zo školy! Máš šťastie, že je to iba tvoj prvý prie-

Pán Boh má svoje veľké tajomstvo: je jeden v troch osobách. I ja budem mať svoje vlastné tajomstvo, o ktorom bude vedieť len Pán Ježiš a dôstojný otec. Aj moje tajomstvo bude trojaké.

Prvé tajomstvo bude heslom môjho života: „Z lásky k Tebe, Ježišu“. Budem mu vždycky robiť iba radosť. Ráno mu dám z lásky celý deň, všetky svoje povinnosti, prácu a hry. Večer mu to všetko pripomeniem a poďakujem za to, že aj On mňa má rád. Budem vždy veselý a zbytočne sa nenahnevám. Vždy sa budem na každého usmievať.

Druhé tajomstvo: v kostole pred oltárom vždy si ticho zašepkám: „Som Tvoj, Pán Ježiš!“ Tak budem bojovať proti svojim chybám, neposlušnosti, nepozornosti doma aj v škole, tiež proti hrubosti voči iným chlapcom. Včera som v Sv. Písme čítal: „keď budete v mene mojom prosiť o niečo Otca, dá vám to. Proste a dostanete!“ (Ján 16, 23—24).

Moje tretie tajomstvo bude také: Každý mesiac vždy sa budem modliť za niečo iné. Na úmysel obetujem svoje práce a hry. Iste ma Pán Ježiš vypočuje, keď sám povedal: Proste a dostanete! Tento mesiac sa budem modliť za to, aby sa otecko uzdravil, aby mohol so mnou opäť chodiť v nedelju do kostola na sv. omšu.

Pamätaj, že modliť sa neznamená iba odriekať modlitby, ktoré vieme spať, alebo ktoré prečítame z knihy. Modliť sa znamená rozprávať s Bohom. Rozprávame s Ním ako s Otcom, ktorý miluje nás a my Jeho.

(Podľa českého prekladu Danielovho katechizmu: Jožkov denník.)

Naše živé slová

„Človek, ktorý sa bojí samoty, bojí sa sám seba.“

„Na zemi sú rôzne priepasti. Je toľko priepastí, koľko je ľudí.“

„Svet čaká na misionárov Ducha Svätého.“

„Keď sv. František diktoval list nikdy nedovoľoval škrtat' slová. Ani slovám nechcel spôsobiť bolesť.“

(Z knihy R. Brandstettera: **Umbrijské kroniky**, preložené a vydanej v Prahe r. 1967.

KNIHY

ŽIVOT KRISTA od G. Papiniho, ktorý v preklade a s doslovom dr. M. Pažitku vydalo v tomto roku naklad. Tatran — je knihou veľkého vyznania i poznania. Je výsledkom autorovho vnútorného obrátenia, ktoré nikdy bližšie neodhalil, ani nezodôvodnil. Je svedectvom o Kristovi, ktoré presvedčivo a skvelým literárnym štýlom približuje dnešnému človekovi osobnosť Spasiteľa ľudstva.

CESTA K PRAVDE od prof. Dominika Pecku, pred nedávnym promovaného českého doktora teológie českej CMB fakulty, je dielom, ktoré znovu vyšlo v pražskom nakladateľstve Vyšehrad. Ukazuje vzdelanému čitateľovi v jasných filozofických poukazoch základné prvky kresťanského životného názoru a myslenia.

DCÉRA KRÁLOVSKÁ — od Fr. Křelínu je literárno-umeleckým spracovaním života a diela Blahoslavenej Anežky Českej, zakladateľky slávneho pražského kláštora Na Františku. Bola veľkou nasledovníčkou ideálov sv. Františka z Assisi a celý svoj život zasvätila chudobným a opusteným. Aj táto kniha už v 3. vydaní vyšla v naklad. Vyšehrad.

ZVONY Z NAGASAKI — napísal dr. Takaši Nagai. Kniha už v 2. vydaní vychádza taktiež vo Vyšehrade. Je dojímavým svedectvom japonského lekára-katolíka o ničivom výbuchu atómovej bomby, zvrhnutej na sklonku 2. svetovej vojny nad jeho mestom. Kniha zaujme nielen otrápnym líčením vojnových hrôz, ale aj pozoruhodnými úvahami o cene ľudského života a povinnostiach opravdivej lásky k blížnemu.

OBRODA, dvojtýždenník nakladateľstva Lidová demokracie Vyšehrad v Prahe vo svojom 20. č., na str. 2, veľmi sympatickými slovami víta znovuvydanie našich gr.-kat. mesačníkov Blahovistník a Slovo. Svojich čitateľov informuje o obsahu i o spôsobe predlúčania týchto našich časopisov.

Správy došlé po uzavierke

ĎALŠIE BIRMOVKY v našom biskupstve za veľmi peknej účasti a dôstojnej prípravy prebiehali vo farnostiach: Zemplínska Teplica (28. sept.), Cestice (5. okt.), kde sviatosť udeľoval vsd. protojerej Msgr. M. Szabadoš a v Toryskách (19. okt.), kde ju vyluhoval vdp. o dr. Št. Ujhelyi.

OBNOVENÉ CHRÁMY v Cesticich (5. okt.) a v Ruskej Novej Vsi (19. okt.) za veľkej účasti veriacich i kňazov oboch obradov, znovuposvätil vsd. o. prot. Msgr. M. Szabadoš.

PREŠOVSKÁ KATEDRÁLA bola v nedeľu 5. okt. t. r. svedkom veľkej odpustovej slávnosti. Slávnosťnú sv. omšu o 8.30 lat. obradom celebraval prešovský správca fary vdp. o. T. Umstädter a o 10. hod. najd. prešovský ordinár o. J. Hirka, ktorý deň predtým zavítal medzi veriacich farnosti Rožkovec.

stupok. Hľaď, aby to bol i posledný! A teraz za trest na kolena uprostred triedy! — Bolo by stačilo jediné Dominikovo slovo, aby učiteľ spoznal jeho nevinu. No on sklonil hlavu a mlčky si kľakol uprostred triedy.

Na druhý deň však vec vyšla najavo. Učiteľa veľmi mrzelo, že včera tak prisne pokarhal a uponížil nevinného Dominika. Vzal ho nabok a láskavo mu dohovára:

— Dominik, prečo si mi hneď nepovedal, že si nevinný?

— Lebo ten, čo to urobil, bol by hádam vylúčený zo školy, nakoľko sa aj v minulosti dopustil podobných kúskov. Ja však som dúfal, že mi odpustíte, pretože to bol iba prvý priestupok, z ktorého ma v škole obvinili. Okrem toho som myslel na nášho Božského Spasiteľa, ktorého tiež nespravodlivo ohovárali a osočovali.

A tu sa nám mimovoľne natíska otázka: Ako si možno vysvetliť tento neobyčajný stupeň čnosti u tohto útleho chlapca? Kto pomáhal tomuto chlapcovi tak verne spolupracovať s milosťou Božou? Odpoveď je ľahká. Boli to jednoduchí vidiecki kňazi Don Zucca, Don Allora a Don Cugliero. Aj ich príkladu, ich kňazským slovám a ich dôstojnému vysluhovaniu sv. sviatostí vďačí vo veľkej miere Dominik za neobyčajný pokrok v čnosti. No navyšetko svojim rodičom Karolovi a Brigite Sávio. Ano, najmä tebe, Brigita Sávio, vzorná katolícka matka, ktorá si ho ešte maličkého učila výslovovať meno Božie, skladať rúčky, prežehnávať sa a modliť. Ktorá si ho, len čo začínal chápať veci, brávala so sebou do kostola na svätú omšu a na večernú pobožnosť. Ktorá si ako strážny anjel bedlila nad jeho nevinnosťou a strážila ju pred nebezpečnými vplyvmi okolia! Ó dobrá Brigita a Karol Sávio! Ó dobrí vidiecki kňazi a učiteľia Dominikovi! Dúfame, že ste všetci v nebi. Proste Boha, aby aj nášmu národu požehnal čím viac svätých kňazov a hrdinských katolíckych rodičov!

Bohuslav

KULTÚRNE ROZHĽADY

BYZANTION-COLLEGIUM MUSICAE SLAVICAE PRAGA, je názov speváckeho zboru, ktorý od minulého roku pod patronátom Ústavu jazykov a literatúr ČSAV veľmi úspešne rozvíja svoju záslužnú činnosť. Je našim prvým a jediným súborom, ktorý nadväzuje na prastarú tradíciu, ktorej korene siahajú až do obdobia cyrilometodějského pôsobenia. Jeho úlohou je pestovanie vokálnej hudby byzantského obradu od najstarších čias až po súčasnosť, od anonymného prostopenia až po najnádornejšie umelé skladby. Forma východobrestanských cirkevných spevov je viazaná liturgickými predpismi. Preto má zvláštne útvary, spoločné rôznym bohoslužobným jazykom, ktoré sú odlišné od obvyklých foriem západného liturgického spevu. Odborná úroveň zboru je zabezpečená tým, že od jeho vzniku ho vedie dr. Olga Dušková, naša vynikajúca expertka v tomto odbore. Spolu s ňou spolupracuje od r. 1969 dr. E. Kindler, CSc., náš popredný teoretik a praktik na poli ranostredovekého byzantského i gregoriánskeho spevu. O živý kontakt zboru so staršou českou hudobnou kultúrou sa stará dr. Cíhař a archívny materiál zabezpečuje dr. J. Vaniš.

ŠTÚDIA O ČESKÝCH KORUNOVACNÝCH KLENOTOCH, ktorá nedávno u nás vyšla v niekoľkojazyčnom vydaní starostlivosťou pražského nakladateľstva Odeon — je dielom pred rokom zosnulého profesora pražskej CM bohosloveckej fakulty Th. a PhDr. Jozefa Cibulku. Jej nové vydanie je nielen sprístupnením dôkladného vedeckého rozboru najzaujímavejších pamiatok nášho štátu, ale i vďačným výrazom úcty k dielu predného českého teológa, ktorý spolu so zomrelým prof. dr. J. Vašicom, veľmi intenzívne pracoval na úseku štúdia cyrilometodějskej doby a staroslovenčiny.

PAMIATKU THDr. J. ANDRAŠČIKA, od ktorého narodenia uplynulo v tomto roku 170 rokov, spomenula naša tlač i miesta, kde sa narodil (Lipovec) a zomrel (Bardejov). Našu skromnú spomienku na tohto ušľachtileho kňaza a veľkého priekopníka náboženského, sociálneho, mravného a kultúrneho povznesenia východoslovenského ľudu uvádzame úprimným poukazom na skutočnosť, že prvý obsiahlejší pohľad na jeho význam a nedocenené dielo priniesol práve náš gr.-kat. kalendár *Jednoty Cyrila a Metoda* v 1943, článkom M. Colláka: *Pálenčeny šenk farára Andraščika*.

MEDZINÁRODNÝ HUDOBNÝ FESTIVAL hry na organ, ktorý skončil v Oломouci uzavrel svojím vystúpením francúzsky umelec svetového mena J. J. Grunnewald. K najúspešnejším číslam jeho hry podľa odbornej tlače patrila improvizácia na chorál „*Hospodine, pomiluj ny*.“

VÝSTAVA, NEPROFESIONÁLNYCH VÝTVARNÍKOV celého Slovenska sa tradične koná každý rok v Dubnici. Aj tohto roku už po siedmy raz sa stala zaujímavou prehladkou veľkej tvorivej aktivity a talentov. Z mnohých pozoruhodných exponátov vynikla svojrázna plastika sv. Cyrila a Metoda od L. Jurovateho z Bratislavy.

SLOVO — časopis gréckokatolíkov. Vychádza mesačne. Redakcia Košice, Moyseova 50, Administrácia Prešov, ul. SSR č. 8. Vydáva Spolok sv. Vojtecha v Trnave v CN. Rediguje dr. Emil Korba s red. radou. Zodp. red. Ladislav Hučko. Uzavierka čísla je vždy 20. v mesiaci pre číslo v nasledujúcom mesiaci. Neobjednané rukopisy nevraciam. Tlačia Dukelské tlačiarne, n. p., Prešov. Cena: 1 Kčs. Pov. SÚTI č. 245/69-sekr. z 20. VI. 1969. Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky do zahraničia prijíma Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. 48.